

Godser samlede og blive mere villige til at sælge; og jeg holder mig derfor overbevist om, at jeg ved flere af disse Bestemmelser vil have Regjeringen med mig. — Jeg kommer nu til § 5, som handler om, at Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissbesiddere herefter skulle være uberettigede til at bortforpagte deres Fæstesteder efter Forordningen af 15de Juni 1792 § 11 og Lov af 25de Juni dette Aar. Jeg beklager, at det Forhold, som har foranlediget mig til at stille dette Forslag, ikke stod klart for mig, da vi i forrige Sæssion behandlede Forpagtningsloven; thi jeg vilde da dengang have gjort den Anskuelse gjældende, som jeg nu vil gjøre gjældende, efterat jeg har sat mig noget nære ind i disse Forhold, end jeg dengang havde. Jeg skal nemlig gjøre det ærede Thing opmærksomt paa en Ting, som vist mange af de ærede Herrer ikke vide, nemlig, at det ikke ifølge den bestaaende Lovgivning — saaledes som jeg mener, at den maa opfattes — er lovligt for Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissgodsbesiddere at bruge Forpagtninger paa 50 Aar. Det vil vist overraske Mange at høre dette, men det er dog saaledes, og jeg skal tillade mig at anføre, hvorpaa jeg støtter denne min Paastand. I Aaret 1817 eller 1818 blev der reist Spørgsmaal om Berettigelse for Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissgodsbesiddere til at bruge Forordningen af 15de Juni 1792 § 11. Den Bestemmelse, jeg har fundet desangaaende, blev taget overfor en enkelt Lehnbesiddere, idet han opkaftede dette Spørgsmaal, og der blev da fra Cancelliets Side under 18de Juli 1818 svaret, at det kongelige Rentekammer, igjennem hvilket Forordningen af 15de Juni 1792 er emaneret, har svaret, at Samme formener, at en Lehnbesiddere ikke er berettiget til at bortforpagte Gaarde i Genhald til Forordningen af 1792 § 11, idet denne „ikke har haft Hensyn til Andre end dem, som ere Bøndergods med fuldkommen Eiendomsret.“ Det blev paa Grund af denne Rentekammer-Erklæring ogsaa nægtet Bedkommende, som havde sat Sagen i Bevægelse, at benytte Forordningen af 1792 § 11 i den nævnte Retning. Der gik nu længere Tid, inden Spørgsmaalet blev reist paany, nemlig i Aaret 1849, og i

den Anledning henviste Justitsministeriet i en Skrivelse af 30te Juli 1849 til, at det „allerede ved det kgl. danske Cancelliets Skrivelse af 18de Juli 1818 blev tilkjendegivet den daværende Administration for Baroniet“ — her nævnes dets Navn — Gaano, at det kongelige Rentekammer, gjennem hvilket Forordningen af 15de Juni 1792 var emaneret, formeente, at en Lehnbesiddere ikke var berettiget til at bortforpagte Gaarde i Genhald til bemeldte Forordnings § 11.“ Det var som sagt i 1849, at der fra Justitsministeriets Side blev henviist til Rentekammerets Skrivelse af 1818, men efter min Formening kan Administrationen ikke efter 1849 gjøre Forandring i gjældende Lov; der maa en ny Lov dertil. Efter 1849 er efter min Opfattelse hverken Justitsministeren eller nogen anden Minister berettiget til ved Resolutioner at forandre, hvad der tidligere er bestemt ved Lov, men jeg skal nu meddele, hvorledes dette har stillet sig. Jeg kan godt forstaae, at Ministeriet har været trykket af disse høitstaaende Folk, og at det har grebet en saadan Udvei, som det har formeent at kunne gaae, hvorved det nu fravaldt det omtalte Forbud, men jeg paastaar, at det er uberettiget ved Resolution at give Lehnbesidderne en Ret, der var dem formeent ved en tidligere Lov. Det kunde være rigtigt, saalænge vi havde Absolutismen, men efter 5te Juni 1849 troer jeg ikke, at det er lovmedholdeligt, at en Minister efter sit eget Forgodtbefindende ved Resolution forandrer en tidligere Lov. Der fremkom imidlertid en Resolution af 27de November 1857, ved hvilken der blev svaret af Justitsministeren, at der efter den udvidede Naa-dighed, som Loven af 21de Juni 1854 har tillagt Besiddere af Lehn, Stamhuus og Fideicommisser over det til disse Eiendomme hørende Bøndergods, ikke er Noget til Hinder for, at der finder Bortforpagtning Sted af Grevskabets af alt Fælleskab specielt udfæstede Bøndergaarde. Justitsministeren stattede sig altsaa her paa en Lov, som slet ikke omtaler dette Forhold med et eneste Ord. Han siger, at da denne Lov har givet Lehnbesidderne den større Ret, maae de ogsaa nu have den mindre, men den større Ret, der ved